

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies primus et secundus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1866

De S. Hieronymo Episcopo Et Confessore Niverni In Gallia. Sylloge.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73889](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73889)

A *Saussayus quidem in Martyrologio suo Gallicano de SS. Firmato et Flavia hodie ita præterea memorat: Autissiodori sanctorum Germanorum Firmati diaconi et Flavianæ virginis Deo sacratæ, qui, pura castitatis et fidei obsequia Christo toto vitæ cursu impendentes, virtutum locupletati meritis ad sempiternæ gloriæ gaudia commigrarunt; verum, cum hæc ex diaconi,*

quo Firmatus functus est, officio, et ex virginis Deo sacratæ qualitate, qua Flavia seu Flaviana eluxit, consecraria fere dumtaxat sint, nihil valde notatu dignum ad suppeditatam hactenus aliunde de Sanctis notitiam superaddit, nec, etsi quid superadderet, fidem faceret, utpote scriptor dumtaxat recentior.

AUCTORE
C. B.

DE S. HIERONYMO EPISCOPO ET CONFESSORE

NIVERNI IN GALLIA.

J. G.

SYLLOGE.

ANNO DCCXVI.
S. Hieronymus, Nivernensis ep., cuius Ecclesiasticus cultus indubius est,

Nivernum, episcopalis Galliarum urbs ad fluvios Ligerim Niverrimque sita, præter inclytos sanctitate præsules, Eoladium, Agricolam, Deodatam, Itherium, Aregium et Euladium, de quibus suis locis in nostro Opere actum est, gloriari merito potest, celesti sibi munere datum etiam fuisse S. Hieronymum nostrum, cujus magnificentia ac pastorali sollicitudine suis non parum splendor accrevit. Quod autem, ut non nemini videri mirum poterit, sancti Præsulis nostri nusquam meminerunt Ado Viennensis et Usuardus, qui eodem sæculo, quo is obiit, satis prorecto, suo Mrll. conscripserunt, in causa, arbitrator, fuit, quod vel necdum anno 858 imo nec anno 875 apud Nivernenses multum vigeret, vel extra horum terminos haud ita explorata omnibus esset Ecclesiastica ejus veneratio. Ut ut sit, non est, cur de legitimo ejus cultu ullatenus nunc ambigamus. Etenim, præter Nivernensis ecclesiæ Breviarium, teste hodierno ejus antistite, sub annum 1450 manu exaratum, quod Hieronymi nostri festum die 5 Octobris statuit, Ecclesiasticum ejus cultum itidem testatur Michael Cotignonus, Nivernensis canonicus et archipresb., in suo Catalogo historico episcoporum Nivernensium, anno 1616 typis edito, ubi pag. 36, in abbatiæ ecclesiæ Nivernensi S. Martini, in qua et sanctus noster sepultus fuit, exstare sacellum asserit ejus nomini dicatum, sanctasque ejus reliquias in lipsanothea honorifice asserere fidelibusque in veneratione esse, non minus diserte affirmat. In submissa ad me de Sancti cultu gestisque notitia addit humanissimus vir dominus Parmentier, Nivernensis historia, quam primum in lucem edenda, auctor eruditus, in memorata lipsanothea, quæ ex ligno deaurato confecta est, servari Acta elevationis ejus corporis, eamque ab illustrissimo Nivernensi episcopo, Eustachio Dulys bis reseratam rite fuisse, cum nempe hic anno 1615 die 8 Novembris altare princeps parochialis ecclesiæ S. Victoris consecraturus, ex ea desumpsit, quas huic pro more Ecclesiæ insereret sacri corporis reliquias, ac rursus, cum anno 1616 die 9 Octobris sacellum S. Bertrandi in ecclesiâ prioratas B. Mariæ Virginis de Fagia solemniter benediceret.

2 His adde bina auctaria Usuardina, anno 1338, laudato Nivernensi hodierno præsule teste, conscripta, quæ Ecclesiasticæ S. Hieronymi venerationis antiquitatem utcumque ostendunt. In

quique hoc præsertim die in Mrll. celebratur,

utroque enim ad diem 5 Februarii de Antistite nostro, tamquam de indubio Sancto, mentio fit, adjiciturque in unius ex his Auctariis margine dies 5 Octobris, seu quod aliquando, hoc die e vicis excessisse Hieronymus creditus fuerit, seu quod ejus memoria Officio Ecclesiastico eodem die celebrari antiquitus solita sit, ut ex vetusto Nivernensi Breviario supra citato ac Nivernensi Calendario anno 1637 edito, erui quoque potest. Atque hinc martyrologi recentiores, puta Saussayus, Castellanus, Franciscus Giry et auctor Parisiensis Mrll. anno 1727 editi, Sanctum nostrum etiam celebrant die 5 Octobris, et nos pariter tum horum exemplo, tum laudati Breviarii Ms., Nivernensisque Calendarii auctoritate nixi, tametsi resistere videantur Guido Coquillius et Sammarthani fratres, qui festam sancti lucem statuunt diem 8 Octobris, de eo hodie, quantum per instrumentorum inopiam licet, disserere decrevimus. Martyrologorum, quos jam laudavi, uti et Florarii nostri Ms. annuntiationes, propterea quod aliæ præter Sancti nomen dignitatemque nihil singulare referant, aliæ vero, quæ paulo fusiores sunt, veritati undequaque non consonent, huc transcribere superacaneum duri. Sufficiet adeo pro omnibus his martyrologii Parisiensis annuntiatio, quæ pag. 13 inter Adlenda et Emenanda exstat, his verbis concepta: Tertio Nonas Octobris Nivernis sancti Hieronymi episcopi tempore Caroli Magni imperatoris, qui ejus ecclesiæ multa dona contulit. Quæ quam vera sit annuntiatio, ex infra dicendis liquescet.

3 Quod ad sancti Præsulis nostri Acta spectat, illius, haud secus atque aliorum quorundam Nivernensium antistitem, Acta primigenia sinceraque vel nobis invidit obliviosa aut indiligens retustas, vel rapuit bellorum temporumve injuria. Aliud ergo reliquum hic non est, quam ut, quæ sparsim atibi de eo testimonia exstant, in unum colligantur, quibus hic Christiano orbi utcumque innotescat. Id priusquam aggrediar, lubens profiteor, me viro humanissimo, domino Mercier, nunc, cum hæc eduntur, reverendissimo abbati S. Leodegarii Suessionensis, plurimum rursus debere; quippe cujus diligentissima et opera et cura factum est, ut tum illustrissimus D. Joannes Antonius Tinsau de Bellay, Nivern. episcopus hodiernus supra laudatus, tum eruditus supraque memoratus auctor novæ Nivernensis Historiæ conatibus meis aspirarint, ac tandem cum sibi per tempus licuit, dilucidis eruditisque submiserint notitias, quibus quam ante amplexus fueram de Sancti

non sedisse sub Carolo Calvo anno 843, uti Cotignonus alii que voluit,

AUCTOR
J. G.

Sancti ætate gestisque aliquot sententiam, et abunde confirmatam et non una ex parte illustratam fuisse, læto gratoque animo agnosco. Sed ad ipsa nunc, quæ de Sancto nostro in disceptationem cadunt, præcipua capita veniamus; atque præ cæteris, an ille anno Christi 843 sub Sergio PP. II et Carolo Calvo, Francorum rege, uti Cotignonus pag. 31 et 35, Saussayus in Mrl. Gallicano aliique indubitanter adstruunt, Nivernensem cathedram tenuerit, eamque anno 848 suo obitu vacuam fecerit; an contra, uti Coquillius in sua Nivernensi Historia pag. 44 affirmat, jam ante annum Christi 818 episcopalem sedem cum cælesti throno commutarit, indicatis utriusque litigantium partis monumentis, dispiciamus.

sed sub Carolo Magno illius avo,

¶ Si Cotignonum pag. 35 loquentem audiamus, non antiquis tantum Legendariis, veteribus cartis, librisque manu ecaratis, sed et Nivernensis ecclesie insignibus, vetusto Breviario communique indigenarum traditione sua sententia fulcitur. Quæ vero ad stabiliendam oppositam priori sententiam Coquillius pag. 37 et 40 monumenta laudat, hæc alia non sunt, quam veteres ejusdem ecclesie chartæ, quas tamen ipse non magis, quam Cotignonus, singillatim indicat, si unam excipias a Carolo Calvo datam, quam pag. 39 haud satis accurate Herimanni Nivernensis episcopi cartam appellat; ut adeo prima fronte soloque laudatorum utrimque monumentorum numero spectato, potius a Cotigono, quam a Coquillio standum pronunties. Verum, si vel solius laudati Carolini diplomatis, anno Christi 844 emissi, auctoritatem fidemque cum Mabillonio et Cointio consideres, eaque, quæ de Hieronymo nostro illic leguntur, attente perpendas, manifestum evadet, memorata a Cotigono documenta nec id ætatis nec auctoritatis habere posse, ut contra Carolinæ chartæ testimonium minime recusandum, Sancti nostri episcopatus initium anno 843 ex iis statui plausibiliter possit. Etenim in hoc diplomate, anno, ut jam mox monui, 844 edito, memoratur Hieronymus, civitatis Nivernensis episcopus, et, quod rei caput est, memoratur, ut non in visis, ast contra ut non modico ante tempore defunctus, quandoquidem inter Herimanni Nivernensis antistitis decessores computatur, neve de eo, quo sederit, tempore ambigendi locus supersit, eum sub Carolo Magno, atque adeo ante annum 814 episcopum fuisse, villasque et cellulas ab eodem imperatore ad ecclesie suæ usum recepisse, disertissimis verbis ejusdem imperatoris ex Ludovico Pio Nepos testatur.

ex diplomate præfati Caroli Calvi, cuius verba partim recitantur.

¶ Quæ ad rem nostram faciunt, juverit ex Mabillonio de Re diplomatica lib. vi, pag. 527 hic verba recitare. Ita inter alia illic loquitur memoratus jam mox Caroli Magni nepos: Quo circa notum sit... qualiter vir venerabilis Herimannus, Nevernensis ecclesie pontifex, celsitudinis nostræ adiens clementiam, deprecatus est serenitatis nostræ potestatem, ut præceptum auctoritatis sive electionis vel immunitatis ei fieri juberemus regali celsitudine corroboratum, sicut suis antecessoribus Hieronymo et Jonæ, pontificibus insignis prosapia nostra fieri decrevit, videlicet avus noster bonæ memoriæ invictissimus Augustus et æquivocus (nempe Carolus, cognomento Magnus) nec non et genitor noster piissimus imperator (Ludovicus Pius) germanusque Pipinus (Aquitaniæ rex) devotissime fecerunt, per quod res memoratæ ecclesie firmiter in omnibus mundanis actionibus ac querelis quiete teneri ac defendi legaliter potuissent,

quod in auctoritatibus prædecessorum nostrorum continetur. Et post pauca, ita pergit item Carolus Calvus: Dominus et avus æquivocus noster sicut in auctoritate genitoris continetur, ad petitionem HIERONYMI, QUONDAM EJUSDEM CIVITATIS EPISCOPI, pro commercio animæ suæ ac remuneratione ipsius sancti loci ejusdem ecclesie, ex ipsis rebus propriis villas et cellulas reddidit cum mancipiis vel aliis facultatibus, quæ dudum abstractæ fuerant, quibus et ipse locus melius subsistere potuisset, et Dei servitium et sibi suisque successoribus liberius ibidem peragi. Quibus verbis nemo, qui eruditus sit, asseri non videt, jam ante emortualem Caroli Magni annum, seu ante 814, Hieronymum nostrum Nivernensis ecclesie antistitem existisse, tantumque abesse, ut anno 813 illius cathedram ascenderit, ut contra jam tunc certe binos, imo quatuor, judice Cointio ad annum 811, num. 6 et seqq. a suo obitu in eam successores haberet.

¶ At, quia nonnullis plus æquo popularibus traditionibus additis, unius chartæ testimonium impar videri poterit, quo adductor a Cotigono documentorum complurium auctoritas elevetur, audiant illi et aliud non minus dilucidum testimonium, quod præfatus Herimannus, Sancti nostri remotus successor, in rem nostram suppeditavit. Exstat hoc apud Harduinum tom. V Conciliorum col. 21 et 22 in Additione ad concilium Parisiense, anno 849 habitum, uti et apud Cointium in Annalibus eccles. Franc. ad annum 841, n. 3, ubi de Hieronymo et Jona, quos, ut dictum est, in Nivernensem sedem decessores habuerat, deque redditibus ecclesie suæ bonis ita Herimannus loquitur: Fuit enim olim ipsa civitas (Nivernensis) cum aliis suæ parochiæ locis nobiliter et canonicè ordinata: sed præpediente hostium perturbatione regumque discissione, res ipsius ecclesie convulsæ et dilaceratæ existerunt, sicut plenius cognitum est, omnisque ordo religionis funditus annullatus. Sed dominus Carolus, invictissimus Augustus, (cognomento Magnus) clementia Dei tactus, partem ex rebus memoratæ ecclesie reddidit Hieronymo episcopo, ad sacra loca restauranda vel munienda; quæ loca dum canonicè restaurare vellet, migravit ex hac vita. Postmodum Jonas episcopus, antecessor noster, in quantum potuit et tempus dictavit, in ipsa ecclesia laborare non destitit. Cum itaque sanctus episcopus noster, sibi ex parte redditus a Carolo Magno ecclesie suæ bonis, sacra diocæseos suæ loca canonicè restaurare decreverit, hisque omnibus necdum restauratis, ex hac vita ad Superos migravit, nactus successorem Jonam, qui illius cæpta, ut potuit, promovit, atque dein, teste Baluzio in Notis ad Capitularia tom. II, col. 4142, Parisiensi consilio interfuit, hinc meridiana luce clarius fit, non posse Sancti nostri episcopatus initium temporibus Caroli Calvi regis illigari, qui certe non ante annum 823 in lucem editus fuit, nec ante annum 810 regnare exorsus est.

¶ Quæret fortasse non nemo, quandonam villæ et cellulæ, a Carolo Magno Hieronymo nostro redditæ, Nivernensi ecclesie abstractæ fuerint, seu quænam illa sit ab Herimanno relata hostium perturbatio regumque discissio, cujus occasione ejusdem ecclesie res convulsæ et dilaceratæ existerunt? Non hic sermonem esse de calamitosis Galliæ temporibus bonorumque ecclesiasticorum direptionibus, quæ filiorum Ludovici Pii in patrem suum conspirationem et rebellionem consecutæ sunt, tametsi Cotignonus atque in Elogio S. Hieronymi

D

uti et ex additione ad concilium Parisiense anni 849 probatur.

E

* i. e. diocæseos

F

De tempore ablationis bonorum, quæ Sancto nostro a Carolo Magno restituta fuerunt,

sed utrum sibi ad præsentem usum illi res restituta fuerint

A nymi id contendant, tum ipsamet Caroli Calvi verba, quibus ecclesie Nivernensi facultates dudum ante sua tempora abstractas fuisse asserit, aperte demonstrant, tum etiam ex eo liquet, quod a Carolo Magno Nivernensi ecclesie restitui nequiverint, quæ huic non nisi post ejus mortem, nepotum suorum adversus Ludovicum Pium conspirantium occasione ablata bona fuerunt. Si augurari in re non satis expressa nec explorata liceat, putem, non de aliis ecclesie Nivernensis bonorum direptionibus hic agi, quam de alterutra ac fortassis utraque; quæ Caroli Martelli turbulentis temporibus contigit, cum nempe, Francis inter se dissidentibus, plurimaque civilia bella commoventibus, uti apud Lobbeum tom. I Bibliothecæ libb. Mss. pag. 429 narratur, Savaricus Autissiodorensis episcopus, a status sui ordine declinans, et secularibus curis plus, quam deceret pontificem, insistens, præter alios pagos seu ditiones, Nivernensem militari manu invasit, suisque ditonibus subjunxit; vel eo demum tempore, quo præfatus Martellus contra Chalpericum regem et Ragenfredum Majorem domus bellum gessit, sibi que Chlotario quodam ac dein Theodorico in regem constituto, res ecclesiarum suis militibus, et episcopatus laicis sibi fides dedit, uti Hariulphus monachus in Chronico Centulensi lib. II, Adrealdus Floriacensis monachus, et Virdunensis Chronici auctor apud Bouquetum tom. III affirmant. Quæ tandem ecclesiastica bona vel ad regium fiscum jam devoluta, aut a laicis adhuc possessa pissimum imperator Carolus Magnus, cum verosimiliter ex integro non posset, ex parte saltem Hieronymo restituit, restituere præcepit, ut eorum subsidio sanctus Præsul ecclesie suæ necessitatibus prospiceret, sacrasque ædes collapsas restaurare aggrediretur; qui et pro pastoralis sua sollicitudine manum operi illico admodum statuit, cujusque conatus, uti infra dicitur, sola mors stitit.

deque narratione alterius restitutionis, quæ eidem Sancto facta fingitur, nihil disseritur;

B 8 Atque hinc rursus patet Legendariorum chartarumque, quibus Cotignonus nititur, sublesta fides juniorque ætas, dum occasione somni, Carolo Calvo oblato, S. Hieronymo ecclesie suæ bona restituta fuisse narrat. Pudet recensere prolixam narrationem, quam plane confictam esse, nemo diffitebitur, qui adverteat, jam ante, quam natus esset Carolus Calvus, Præsulem nostrum defunctum fuisse, nec fieri potuisse, ut a S. Amatore, Autissiodorensi episcopo, ante annum Christi 344 verosimiliter nato et sub ætatis suæ septuagesimum annum defuncto, S. Cyrici reliquias Hieronymus acceperit, qui illo quatuor circiter sæculis junior existit. Nilto confutare alia absurda, quibus narratio illa scætet, quæque nihilo magis credibilia fieri possunt ob confectas a paucis sæculis picturas aut Nivernensis ecclesie insignia, quæ S. Cyricum apro insidentem exhibent, qualis Carolo Calvo in somnis apparuisse, bonorumque ecclesie restitutioni occasionem dedisse fertur, cum monumenta hæc, quibus adde et traditionem popularem iis consentientem, minus antiqua nec satis solida sint, ut propterea a Caroli Calvi et Herimanni auctoritate recedamus, aut fabulosa narrationi vel tantilla fides adjungi debeat. Laudata a Cotignono monumenta vidit præfatus Guido Coquillius, cum ederet anno 1622 Nivernensem Historiam; at meritissimo jure illa sprevit, nec minus recte, quam sincere, contra horum ac Legendariorum testimonium affirmavit, Hieronymum nostrum, regnante Carolo Calvo, non vixisse; ita simul insinuans, se etiam pro fabu-

losa habere, quam illa referunt de S. Cyrici ac furibundi apri in somnis apparitione, deque hanc subsecuta bonorum ecclesie restitutione historiam. Et quamquam nonnulla etiam bona ac mancipia, quibus postmodum sub Ludovico Pio, nimirum rebellionis tempore, uti in præfato diplomate dicitur, exspoliata fuerat, Nivernensi ecclesie a Carolo Calvo reddita fuisse videantur, potuit hæc restitutio fieri absque mirabili illo somnio ac S. Cyrici apparitione, de quibus nullam etiam mentionem rex facit in illo diplomate, quo ecclesie Nivernensis instrumenta amissa renorat, factasque antiquitus donationes confirmat. Accedit, quod facta a Carolo Calvo bonorum ecclesie restitutio, ut diploma inspicienti manifestum fiet, nihil plane ad Hieronymum, sed tota ad Herimannum, remotum illius successorem, spectet.

C 9 Fixum igitur certumque maneat, Hieronymi nostri episcopatum, non Caroli Calvi, sed avi ejus, Caroli Magni temporibus, seu primis sæculi IX annis, ex parte saltem innectendum esse. Cetera, quæ ad Sanctum attinent, priusquam prosequar, conveniendus mihi est laudatus Coquillius, dum Historie Nivernensis pag. 40 asserit, præfati Caroli Magni ætate tam inopem fuisse Nivernensem ecclesiam ejusque antistitem, ut hic cum canonicis suis in S. Martini monasterio alendus fuerit, nec haberet, cum ad nationale concilium sese conferret, unde alia, quam asini vectura uteretur. Quæ si vera sunt, consequi ridetur, ut, quæ de instauratis ab Hieronymo exstructisque de novo ecclesiis perhibentur, a veritate aliena sint. Ast expendamus obiter, ex quorum auctoritate tantam Nivernensis ecclesie et Episcopi pauperiem Coquillius asseruerit. Quotidianam ejus ac canonicorum in S. Martini cœnobio refectio-nem primus, quod sciam, tradidit Cotignonus. Coquillio paucis annis antiquior, ac proin sine veterum de tam antiquo facto testimonio minime admittendus testis: ejus vero ad nationale concilium sine ullo ornatu aut famulitio profectio-nem Coquillius adstruens, solum laudat S. Cyrici Legendarium, de cujus antiquitate cum sileat, suspicor, vel idem esse, vel non melioris notæ, quam illud, unde Cotignonus mirabilem S. Cyrici apparitionem, supra refutatam, descripsit. Quidquid id est, nequiquam admittendam esse tantam Antistitis nostri inopiam, cum erudito domino Parmenterio demonstrare visum est.

D 10 Quæ priorem Coquillii assertionem admitti pro vera velant, in primis hæc sunt: quod S. Hieronymus, sin minus alia ex paterna hereditate, certe ex legitima acquisitione, uti ex autographa Carta Nivernensi, anno 817 data, liquet, in Mariniacensi territorio bona possederit, quæ Antidio, Odiloni et Bernoico, suis, ut laudatus Parmenterius conjicit, hereditibus transmisit, quæque et ipsi postea S. Stephani Salviacensi oratorio donarunt; deinde quod, teste Carolo Calvo in memorato supra diplomate, a Carolo Magno reddita Hieronymo fuerint villa et cellula cum mancipiis aliisque facultatibus, quibus et ipse locus melius subsistere posset, et Dei servitium tam ab Hieronymo, quam a successoribus ejus liberius ibidem peragi, quæ nequaquam conciliari cum illa assertione possunt, quæ Episcopum cum suo clero quotidie cibi sumendi causa ad suburbanum cœnobium indeque ad cathedralem ecclesiam concursantem facit. His sancti Antistitis bonis adde quotidianas fidelium oblationes, ac pissimi imperatoris Caroli Magni ex testamento collata non vilia dona; fietque

AUCTORE
J. G.

non probatur
asserta a Co-
quillio S. Hiero-
nymy ejus-
que ecclesie
inopia,

E

F

eaque tanta,
ut cum suo
clero a mona-
chis S. Marti-
ni nutrir

A *ipsum incubuisse, donec ad concilium Turonense anno 813 pro totius Gallicane ecclesie utilitate habitum, sese conferre, atque idoneum administrum tantisper gregi suo præficere, necesse haberit. At sciscitaberis forte, cum Turonensis illius concilii subscriptiones non exstent, nec alia monumenta antiqua Hieronymum nostrum inter hujus concilii Patres recenseant, qua ratione nos eum huic synodo interfuisse statuamus? Ad hæc pro responso sit, nos id ea ratione facere, quod habitum illo anno Turonibus concilium unum ex illis quinque sit, quæ, ut Annalista Loiselianus apud Bouquetum tom. V, pag. 62 aliique tradunt, tempore ætatis jussu Caroli Magni super statu ecclesiarum corrigenda per totam Galliam ab episcopis celebrata sunt, a qua proinde synodo, ubi de summi momenti negotiis agendum decernendumque erat, sanctum vigilemque episcopum, jussu Caroli Magni a metropolitano suo convocatum, abesse ulla ratione voluisse, nequaquam credibile est. Porro hoc Turonense concilium, non ex provinciæ tantum Turonensis episcopis,*

B *sed et ex trium etiam Aquitanicarum præsulibus congregatum fuisse, ad annum 813, num. 204 recte advertit Cointius, apud quem concilii canones etiam exstant, sed, velut apud Labbeum, sine antistitem, qui ei interfuerunt, subscriptionibus.*

ac denique
tempus obitus
declarantur.

15 *Elapsis a Turonensi synodo annis circiter tribus S. Hieronymus, cum et latos in ea canones sua in diocesi executioni mandari curasset, seduloque, uti etiam apparet, instaurandis ecclesiis incumberet, mortalem cum immortalis vitam commutavit, nimirum, uti laudatus Parmenterius asserit probatque anno Christi 816, ac quidem die 5 Februarii probabilius, quam 5 Octobris, quo ejus festum coli assolet. Etenim in Nivernensi carta, 10 Martii anno 816 data, quam præfatus auctor laudat, comparat episcopus Jonas, Sancti nostri successor, ac proin Hieronymus*

ad usque diem 5 Octobris, ejusdem anni in vicis esse non potuit. Haud ergo absimile vero est, diem 5 Februarii, qui in Usuardino auctario supra laudato ei sacer notatur, emortualem ei obtigisse, diem contra 5 Octobris, incerta hactenus mihi ex causa, ejus venerationi præcipue fuisse dicatum. Ut sit de hoc determinato emortuali die, ex dictis indubitatum est, emortualem annum cum Cotignono aliisque ad annum 818 differri non posse, ac ne quidem ad annum 818, contra ac Cointius tom. VII Annalium eccles. Franc. pag. 496, num. 24 prius innuerat, quem tamen errorem tom. VIII, pag. 649, num. 6 nobiscum sentiens, his verbis veri amans scriptor, ex parte correxit: Jonas in episcopatum (Nivernensem) sancto Hieronymo successit. In codice Nivernensi duæ chartæ duodetricesima videlicet ac quadragesima secunda, quæ Antidium erga basilicam sancti Cyrici munificum prædicant, Hieronymo proxime subrogant Jonam, et hunc testantur sedisse IN MENSE OCTOBRIO, UBI FECIT DIES TREDECIM, ANNO QUARTO REGNANTE LUDOVICO HIC IMPERATORE, id est, secundum diversas epochas imperii Ludoviciani vel anno Redemptoris 816, vel sequenti. Hactenus Cointius, et recte quidem, ut jam monui, quantum ad annum Christi 816, quem tamen Sancto emortualem statuere fidentius poterat, tum quod in edita anno 817 Nivernensi carta Antistes noster BONE MEMORIE et dominus QUONDAM Hieronymus episcopus ac præfatus QUONDAM præsul vocetur, quæ voces illum ante annum 817 obiisse innuunt, tum præcipue et unice, quod in alia Nivernensi carta, 10 Martii anno 816 edita, Hieronymi in Nivernensem cathedram successor Jonas compareat, qui, uti Cointius loco mox citato subdit, Saviniacense oratorium, quod decessor Hieronymus erexerat, canonicis ecclesiæ suæ donavit. Plura de hoc Sancto, quod vehementer doleo, salva veritate commemoranda non inveni.

AUCTORE
C. B.

E

DE S. MEINULPHO DIACONO

C **BUDICÆ IN DIOECESI PADERBORNENSI IN CIRCULO WESTPHALICO.**

F

COMMENTARIUS PRÆVIUS.

C. B.

§ **I. Monasterii Budicensis situs: Sancti memoria in Fastis sacris: Acta a quibus scriptoribus antiquioribus exarata, et quæ edenda.**

ANNO VEROSIMILIS DCCCLVII
AUT CIRCHTER.
Monasterii
Budicensis
notitia varia-
que illius et
Sancti nomi-
natio:

In Paderbornensi circuli Westphalici episcopatu Burenam inter et Paderbornam haud procul a dextera fluvii Alme ripa adjacentemque huic, quæ tribus circiter milliariis Gallicis Meridum versus Paderborna distat, Wevelsburgensi arce, situm est non ignobile canonicorum Regularium Congregationis Windesheimensis monasterium, quod, quamquam subinde Boddike seu Boddiken, Bodike, Bodiken, Budiken, Budekem, Bodekem, Bodechen, Bodehem, aut Bodi-

cken vocatum invenitur, Westphalice tamen communiter Bodeke seu Bodeken, Bodeke, Boddiken, Boddichen aut Bodeken; Latine vero Bodeca seu Bodeca, Bodica, Bridica, Bodeka vel Bodicon, aut tandem etiam, et quidem receptiori nunc, ideoque hic deinceps usurpanda, appellatione Budica seu Bodeca nominatur. Sacris virginibus seu sanctimonialibus, quibus tandem temporis lapsu substituti fuere canonici Regulares, condidit id primum in horrida proprii fundi solitudine, sylvis undique geminisque celsissimis montibus circumdata, S. Meinulphus, ecclesiæ Paderbornensis